

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní škola Metylovice 220,
okres Frýdek-Místek**

Adresa: Metylovice 220, PSČ 739 49

Identifikátor školy: 600 133 966

Zřizovatel: Obec Metylovice, Metylovice PSČ 739 49

Školský úřad Frýdek-Místek, Komenského 447, PSČ 738 02

Termín konání orientační inspekce: 16. – 19. listopadu 1999

Čj.	142 321/99-11083
Signatura	on2bt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekce se zaměřila na posouzení kvality vzdělávání v matematice, českém jazyce a anglickém jazyce. Bylo hospitováno ve všech ročnících a u všech vyučujících, celkem v 11 vyučovacích hodinách (matematika 5, český jazyk 4, anglický jazyk 2 hodiny).

Matematika

Týdenní hodinové dotace matematiky odpovídají ve všech třídách učebním plánům vzdělávacího programu Základní škola. Všichni vyučující mají zpracovány tematické časové plány učiva, které jsou v souladu s osnovami. Jejich dodržování je kontrolováno ředitelkou školy a případné časové disproporce jsou řešeny v rámci metodického sdružení. Matematiku v 1. a 5. ročníku učí učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň základních škol, ve 2. a 4. ročníku učitelka s matematickou odborností pro 2. stupeň, ve 3. ročníku učitel, který si svou pedagogickou a odbornou způsobilost doplňuje v současné době dálkovým studiem. Učitelé mají pro výuku dostatečné množství pomůcek a procvičovacích materiálů, mohou využívat kopírku. Výběr učebnic je koncepční. Matematika je vyučována v prostorných kmenových učebnách, které jsou vybaveny starším, značně opotřebovaným nábytkem, relaxačním kobercem a běžnou tabulí. Chybí magnetické tabule i větší prostor pro vystavení názorných pomůcek a materiálů, které stimulují zájem dětí o probírané učivo. Estetická úroveň pracovního prostředí je s výjimkou 1. a 2. třídy spíše podprůměrná.

Struktura hodin a náročnost učiva v podstatě odpovídala věku žáků. Časový prostor pro relaxaci byl vytvořen v 1. ročníku, v ostatních hodinách nebyly odpočinkové činnosti zařazeny. V rámci organizace výuky převažovaly řízené frontální metody práce. V průběhu hospitovaných hodin byly efektivně využívány učebnice a pracovní listy, v některých hodinách i přehledné zápisy postupů na tabuli. Další pomůcky a názorné materiály je objevily jen výjimečně. Při utvrzování a prověřování úrovně znalosti byla věnována pozornost a pomoc slabším žákům. V některých hodinách bylo učivo aplikováno na reálné situace, žáci hledali alternativní postupy řešení. Vstupní a průběžná motivace byla uplatňována minimálně. Motivační roli sehrály hlavně časté pochvaly, povzbuzování a přátelská pracovní atmosféra. Reakce žáků byly spontánní, někdy měly děti tendenci nepřiměřeného sebeprosazování na úkor práce ostatních.

Učivo bylo podáváno věcně správně, vyžadovalo se používání správné odborné terminologie. Žáci byli vedeni k systematickým zápisům, formulaci odpovědí a provádění zkoušek. Písemný a grafický projev měl velmi dobrou úroveň, sešity jsou pravidelně opravovány.

Na základě získaných poznatků je plánování a příprava výuky hodnoceno jako velmi dobré, podmínky personální, materiální a psychohygienické jsou spíše průměrné. Organizace, formy a metody výuky ve sledovaných hodinách měly rozdílnou úroveň, celkově jsou hodnoceny jako dobré. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace byly na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání v matematice je celkově hodnocena jako dobrá.

Český jazyk

Časová dotace výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu. Tematické časové plány učiva mají vzájemnou návaznost a jejich plnění je sledováno ředitelkou školy a metodickým sdružením. Českému jazyku vyučují 3 učitelé s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí, další dva mají pouze pedagogickou způsobilost. Pro výuku je k dispozici dostatečné vybavení pomůckami, učebnicemi, nástěnnými přehledy i dalšími

materiály. Účelně je využívána učitelská a žákovská knihovna. O prostorové a estetické úrovni učeben platí totéž, co v matematice. Tempo výuky ve sledovaných hodinách českého jazyka, náročnost učiva a stanovené cíle byly přiměřené aktuálnímu složení třídy. Poměrně malá pozornost byla věnována relaxačním činnostem. Vyučovací hodiny byly dobře připraveny, organizační pokyny byly jasné. Forma a metody práce se u jednotlivých vyučujících značně lišily. Od častého střídání činností, soustavné motivace a aktualizace učiva v 1. a 2. ročníku po převahu frontálního vysvětlování a procvičování v dlouhých časových celcích ve 3. a 5. ročníku. Ve všech hodinách byla věnována individuální péče a pomoc pomalejším dětem, byl vytvořen dostatečný prostor pro procvičování a upevňování učiva. Pracovalo se převážně s články a cvičeními v učebnici, minimálně byly použity názorné pomůcky, obrázky a zápisy na tabuli. Žáci ve 3. a 5. ročníku se uměli dobře vyjadřovat, jejich komunikativní dovednosti byly v průběhu hodin cíleně rozvíjeny.

Plánování a příprava výuky bylo hodnoceno jako velmi dobré, podmínky pro výuku jsou průměrné, organizace, metody a formy práce byly hodnoceny rovněž jako průměrné. Motivace a hodnocení se v jednotlivých hodinách značně lišilo, ale celkově tato oblast byla hodnocena jako velmi dobrá. Rovněž interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň.

Celkově má výuka českého jazyka spíše nadprůměrnou úroveň, je hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Ve škole se vyučuje od 4. ročníku pouze anglický jazyk. Dětem byl nabízen i kroužek německého jazyka, ale pro malý zájem nebyl v letošním roce otevřen. Týdenní hodinová dotace i rozvržení učiva do tematických plánů odpovídá osnovám schváleného vzdělávacího programu. Plánované výukové cíle se zaměřují na soustavné rozšiřování slovní zásoby a na nácvik komunikace v běžném denním styku. Anglickému jazyku vyučuje ředitelka školy, která rovněž působí jako lektorka metodiky cizích jazyků na Státní jazykové škole ve Frýdku-Místku. Materiální vybavení pro jazykové vyučování je průběžně doplňováno a je velmi kvalitní. V průběhu hospitovaných hodin byly účelně využívány názorné pomůcky a magnetofonové nahrávky. Nové poznatky byly podepřeny přehlednými zápisy na tabuli. Promyšlenými metodami a zajímavými formami práce byli žáci aktivizováni po celou hodinu. Komunikace byla důsledně vedena v cizím jazyce, žáci velmi dobře reagovali a při prezentaci dialogů prokazovali dobré jazykové znalosti. Uplatňovala se vstupní i průběžná motivace, motivační roli měly i časté pochvaly, zařazování didaktických her, soutěží a řada názorných pomůcek. Patřičná pozornost byla věnována nácviku správné výslovnosti.

Obě vyučovací hodiny byly ve všech sledovaných oblastech – plánování a příprava výuky, materiální, personální a psychohygienické podmínky, organizace, metody a formy práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace, hodnoceny jako mimořádně kvalitní.

Výuka anglického jazyka je celkově hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy má písemně zpracovanou koncepci rozvoje školy. Na základě analýzy personálních a materiálních podmínek jsou v ní stanoveny hlavní cíle výchovně vzdělávacího plánu práce školy. Prioritami jsou především stabilizace pedagogického kolektivu, zapojení do rozvojových projektů, rozšíření nabídky zájmových činností pro žáky a zlepšení materiálně technických podmínek. Technický stav 110 let staré školní budovy je špatný (narušená statika, prosakující zdivo), školní nábytek je značně opotřebovaný, chybí tělocvična. Budova je umístěna bezprostředně v blízkosti frekventované komunikace, děti používají k cestě do školy vozovku. Škola má od roku 1995 právní subjektivitu, pro potřeby administrativy ani pro výukové programy nemá k dispozici počítač.

Klíčové oblasti výchovně vzdělávací práce a mimoškolní činnosti jsou rozpracovány v celoročním plánu práce. Jsou zde uvedeny termíny, zodpovědnost za provedení a způsob kontroly. Aktualizace plánovaných úkolů je zveřejněna na nástěnce ve sborovně a upřesňována v každodenním osobním kontaktu.

Ve všech ročnících se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, učivo je rozpracováno do tematických časových plánů. Škola dále nabízí nepovinné předměty – sborový zpěv, anglický jazyk a náboženství. V rámci činnosti školní družiny se děti zapojují do keramického kroužku a pohybových her.

Škola vykazuje jednu integrovanou zdravotně postiženou žákyni, u níž ale vzhledem k nezájmu rodičů není prováděna náprava specifických poruch učení nad rámec vyučování. Všeobecně je ze strany rodičů malý zájem o vyšetření problémových dětí v pedagogicko-psychologické poradně.

Plánování je spíše rámcové, respektuje hlavní záměry rozvoje školy, zájmy žáků a místní podmínky. Vzhledem velikosti školy je funkční a bylo hodnoceno jako dobré.

Organizování

Každý pracovník školy má jasně stanovenou pracovní náplň, funkce a zodpovědnost za správu sbírek jsou určeny. Dokumentace je vedena s menšími nedostatky (např. ředitelka školy nevydala rozhodnutí o odkladu školní docházky, přesto, že veškeré potřebné podklady jsou doloženy, evidence úrazů je sporná atd.). Školní řád je replikou archaického (zřejmě původního) řádu školy. Jeho ustanovení směřují příkazy pro chování ve škole, na veřejnosti a v rodině, jazykové prostředky jsou zastaralé a malým dětem sotva srozumitelné. Zcela zde chybí část o provozu školy – začátky vyučovacích hodin, pohyb o přestávkách, docházka do školy, kontakt s rodiči, práva dětí. Umístění materiálu na chodbě zpochybňuje jeho funkčnost. Skladba jednotlivých předmětů v rozvrhu hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům. Není ale dodržena předepsaná délka přestávek, viz §9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole. Po první vyučovací hodině je 15 minutová přestávka, ve které děti svačí ve školní jídelně, další přestávky jsou 10 a 5 minutové. Ředitelka školy odůvodňuje tuto organizaci návazností na autobusové spoje a požadavkem rodičů.

Přenos informací v rámci školy je zajištěn především každodenním osobním kontaktem, informační nástěnkou ve sborovně a operativními provozními poradami. Rodiče jsou o svých dětech a akcích školy informováni běžnými formami – žakovské knížky, deníčky, třídní schůzky, konzultace. Škola se tradičně prezentuje na veřejnosti různými vystoupeními, výstavami žakovských prací a sportovními soutěžemi. V loňském roce se výrazně zapojila do

oslav 700 let výročí obce.

Organizování má určité rezervy, ale vzhledem k velikosti školy, dobrým mezilidským vztahům všech zaměstnanců a k častému kontaktu s rodiči splňuje svou úlohu, je hodnoceno jako dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, 4 učitelé a vychovatelka školní družiny. Učitelé mají možnost se podílet na tvorbě plánu práce a uplatnit svou iniciativu a invenci, ale příliš této možnosti nevyužívají (viz modernizace učebních metod, vedení zájmové činnosti, účast na vzdělávacích akcích). Zájmové kroužky se realizují v rámci práce školní družiny, příprava žáků na veřejná vystoupení, soutěže a mimoškolní akce je spíše nárazová. Kriteria hodnocení pracovníků jsou formálně stanovena a vycházejí z kvality plnění běžných pracovních povinností. Péče o začínající a neaprobované učitele není zřejmá. Podíl na dalším vzdělávání učitelů je redukován na dálkové studium učitelství pro 1. stupeň u jednoho učitele, návštěvu metodických akcí v rámci obvodního metodického sdružení a sporadické účasti na vzdělávacích akcích Služby škole. Vystává nutnost jazykového vzdělání dalšího učitele. Přenos nových poznatků do praxe není zřetelný.

Systém vedení a motivování pracovníků je spíše nahodilý, tato oblast je hodnocena jako ještě vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Součástí plánu práce je rovněž plán kontrolní a hospitační činnosti. Provozní kontroly a kontroly třídnické dokumentace jsou pravidelné, jejich závěry jsou vyhodnocovány na provozních poradách, nedostatky řešeny okamžitě v denním styku. V loňském školním roce a částečně i letos byla ředitelka školy a další pedagogové dlouhodobě nemocní, což se odrazilo v minimální hospitační činnosti. O navštívených hodinách a jejich rozborech jsou vedeny písemné záznamy, obsahující hodnocení, doporučení a závěr. Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků jsou ve 4. a 5. ročníku využívány standardizované testy a prověrky. Škola se pravidelně informuje o úspěšnosti začlenění svých žáků do úplné základní školy ve Frýdlantě n.O.

Při kontrolách hospodaření a dodržování pravidel vnitřního provozu nebyly ze strany zřizovatele a školského úřadu zjištěny podstatné nedostatky.

Kontrolní systém je vytvořen, závěry kontrol se většinou využívají ke zlepšení daného stavu. Frekvence hospitační činnosti je nízká vzhledem k nutnosti metodické pomoci a směřování dalšího vzdělávání učitelů i k objektivnímu posouzení kvality přímé práce s dětmi. Celkově je tato oblast hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Řídící práce ředitelky je negativně ovlivněna řadou faktorů – dlouhodobá absence, náročná administrativa, nízká úroveň materiálně technických podmínek. Oblast plánování, organizování a kontrolní činnosti je na průměrné úrovni, oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako ještě vyhovující. Celkově je kvalita řízení hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace – přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy, přehled nepovinných předmětů a zájmových kroužků, přehled o odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků, učební plán školy, hospitační záznamy
- Vnitřní dokumentace a materiály školy – školní řád, rozvrh hodin, plán práce školy, tematické plány učiva, přehledy kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy, sešity, žákovské knížky, dokumentace dětí se specifickými poruchami, výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999-12-16
- Povinná dokumentace školy podle §38a zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 451/96/372-02 ze dne 27.5.1996, informační výpis ze sítě škol ze dne 1.9.1998, záznamy z jednání pedagogických rad, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy

ZÁVĚR

Cílem inspekce bylo posoudit úroveň vzdělávání ve vybraných předmětech a úroveň řídicí práce.

Celkově je škola ve sledovaných oblastech hodnocena jako dobrá.

Doporučení

- Zaměřit hospitační činnost na metodickou pomoc mladým učitelům.
- Prosazovat zavádění moderních vyučovacích metod aktivního učení.
- Sledovat využívání dostupných názorných pomůcek do výuky.
- Zlepšit pracovní podnětnost tříd.
- Finačně a morálně motivovat pracovníky ke zkvalitňování své odbornosti a nadstandardní práci.
- Přepracovat školní řád do funkční podoby.
- Zvážit reálnost úpravy délky přestávek.

Datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Marie Židková

Marie Židková v.r.

Ve Frýdku-Místku dne 17. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. prosince 1999

Razítko

Mgr. Ludmila Vlasáková

Ludmila Vlasáková v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Frýdek-Místek	2000-01-18	142 021/00-11140
Zřizovatel Obec Metylovice	2000-01-13	142 017/00-11083

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.